

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Lib. XXIII. Olor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

JOHANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM

LIRER XXIII.

DE IIS QUÆ PER OLOREM, LUSCINIAM,
PSITTACUM, ET ALIQUOT AVES
SIGNIFICANTUR.

Ex sacris Ægyptiorum Literis.

AD ANGELUM COLOTIUM BASSUM.

Prime quidem, doctissime Coloti, ut totius es antiquitatis studiosissimus, bonarumque disciplina-
rum egregie peritus, mecum saepe de non contemnendis veterum scriptorum inventis, quocumque
scripta fuerint argumento disseruisti, etiam si non usquequaque eorum enitescat eloquentia,
quæque ex diuturna & varia tam Græcorum quam Latinorum lectione, & eorum etiam qui re-
motiorem quadam literis mandavere, de prodigiis, de sacrificiis, deque multis antiquorum ritibus, & in-
stitutis collegeras, mecum communicasti, qua licet ex usu jam recesserint, delectant tamen, & veterum scri-
pta reddunt ad intelligendum faciliorem. Præcipue vero ea mihi placere, quæ de ponderibus & mensuris
comperisti, quæ paucissimi hactenus perspexere, licet idem saxum volvere plerique atque nostra conati sint.
Hæc, inquam, mecum ingenue conferre, meaque vicissim, qualiacumque, essent, auscultare dignatus es. Quia
vero videbas cogitationes meas ad materiam hodie, dicere possumus, intactam, vel parvissime à nonnullis
traditam, intentas esse, ad Ægyptiorum scilicet hieroglyphica studiosus anhelare, longamque istiusmodi
rei seriem jam instructam, non tamen absolutam, quam tamen, quanta poteram festinatione urgebam, per
quod angustia temporis invadebat, industria & vigilantia suppleret: subinnuere visus es mihi, cupere
quamplurimum, quæ super Olorem conscripseram inspicere: nimirum enim quo senio tuo tam jucundo, tam
facili, tam urbano atque festivo conveniebat, poposisti. Quare ego tuo hujusmodi studio delectatus,
persecta, nihil contactus Olorem ad te misi: poetam quippe alitem optimo Poeta, cantatricem in sen-
tentiæ suæ, suavissimam seni lepidissimo, qui ætatem jam grandiolem pari cum Cygniis harmonia reple-
cit, Sophocleamque secutus diligentiam, Musas cursu numquam intermisso prosequi perseverat. Substitutæ
autem sunt Olorem alia quoque ejusdem ingenii volucres, Luscinia, Psittacus quin etiam nonnullæ eorum
amulæ, sed præ raucitate sua mima illarum potius, quam contactrices, Pica, Larus, Milvius, Gryppus, &
Corvus domum. His omnibus necesse est cavere pares unicuique suam, quia tua indigent saginatione:
quæ quidem tibi haudquaquam gravis futura est, viro eorum, quibus alites meæ pasci queant, opulentis-
simo. Sed ut joculari desinamus, tu vale, & quantum lulumque id est quod exhibere poterimus, boni, nisi solus
tuus es, consulto: quod enim ab amicissimo profectum est, id & ames, & charum habeas necesse est.

SENEX MUSICUS. CAP. I.

Hinc illud
xí veicy
ἀσμα:
ὀγνεα
canitio.
Ætiano de
Frat. Anim.

Ægyptii Sacerdotes senem Musicæ studiosum per hieroglyphicam Cygni effigiem significare
confueverunt quippe quem omnes eo suavius modulari ferunt, quo magis in senium ver-
git. Musicæ vero illi symbolo (ut hoc obiter interpretemur) compositissimos mores intelligebant,
veluti in senibus mores ipsos compositiores, & sibi maxime consonos esse par est: de iis loquitur
Colotio similes, sanctius instituti, vitam integerrimam, & à turpitudinibus alienam peregerunt.
Socrates porro apud Platonem, Cygnos tum magis dulciusque canere affirmat, cum se brevi præter-
turus.

A tiunt morituros, quasi letantes Deo gratias agere videatur, quod ad eum, cujus ministri sunt, migrationem parent. Addit homines quosdam, cum ipsi mortem expavescant, Cygnos quoque falso criminari cantusque huiusmodi dicere doloris argumentum esse, quem ex adventante morte conceperint. Sedenim, haudquaquam animadvertunt, in omni volatilium genere nullam esse avem, quæ vel in esuritione, vel in rigore, aut alio quopiam incōmodo, quo se affectam sentiat, emoduletur, canit & querimoniam esse fabulantur. Sibi vero videri neque quidem aves has, neq; Cygnos præ dolore canere, sed quia Phœbo sacræ sunt, eaq; lætitiæ concitata, forsan & divinatione prædita, alterius vitæ bona præfagiunt. Hinc M. Tullius Tusculanis quæstionibus *Cygnos ait non sine causa Apollini dedicatos esse, sed quod ab eo divinationem habere videantur: quia prævidentes quid in morte boni sit, cum cantu & voluptate moriantur.* Omnino autem quod de morte narratur, falsis aliquot experimentis compertū est, tametsi Lucretius Poëta pervulgatam tangit opinionem, cum eos nece detortos, ac anxie cruciatos, liquidam lugubri voce querelam attollere ait ex vallibus Heliconis. In quo illud etiam animadvertendum, ad hoc & alios respexisse, cum Poëtas Cygni symbolo nuncuparunt.

Quo tempore canas Cygnus potissimum. Unde Lucianus in Cygno, eos afflores Phœbi vocat. Erasm. Græc. Latine upupa. Cicero Tuscul. lib. 1.

POETA. CAP. II.

NAm veluti Cygni senio confecti argutioribus, ob gutturis exilitatem organis affectis suaviorem simul & vocaliorem emittunt vocem ita etiam boni Poëtæ, quo per ætatem magis profecerunt, scribere itidem solent elegantius & sapientius. Sic Oedipus Coloneus opus ea conscribens ætate, qua propter senium author despere videbatur, à filio etiamnum rei familiaris malè curatæ actus insanæ reus, omnium quæ antea conscripserat operum cultissimum iudicatum est. Et Isocrates (ut Oratores etiam huc admittamus; nam & id dicendi genus musicum est, & certis constat numeris) Panathenaiacam orationem, omnium quas antea scripsisset luculentissimam, post octogesimum vitæ annum elucubravit. Sic Pontanus & Uraniam & Meteorica, Syncerus Actius poemata pleraque, Aurelius Augurellus Chrysopeiam, & alii plerique ætate nostra bene literari viri eo suavius Cygneum hoc melos emodulati sunt, quo magis vis consensescere. Sic tu Musas affectaris, quæ falis & leporis plurimum præ se ferunt: deniq; omnia quæ ad eruditionem spectant, non ignaviter pervestigas. An vero Platonem dissimulare poterimus, quem animum circiter octogesimum agentem scribendo vita functum ajunt? Ut fabulosum minimè videatur, quod Socratem perhibent per quietem existimasse novellam se Cygni pullū inter genua tenere, qui plumis repente sumptis evolaverit in sublime, æthereaque omnem suavissimo clangore compleverit, postridieq; Platonem ab Aristone patre ei commendatum in institutionem: visq; statim puero dixisse Socratem ferunt, eam esse aviculam, cujus imago nocte proxima sibi per somnum fuerat obversata.

Senium opere elegantiora.

Auctor Dio. gens Laer. 1.3 in Platone vita.

MUNICIPIBUS INJURIUS SUIS. CAP. III.

Sed, ut etiam attingamus Poëtarum fabulas, Cygnum ajunt hominem municipibus suis injuriam hieroglyphicè significare. Siquidem Olores in volucrum genere id habent peculiare, ut alter depascatur, atque inter se morsus convertant: unde illum crediderim Pindaro *Inbospitalem* appellatum: id quod nescio qua æmulatione præstantiæ, in Poëtis præcipuè, & nunc esse, & fuisse semper exploratissimum est. Nam ut ipsi ajunt:

Qui velit ingenio cedere, rursus erit.

Adde quod, Melitus Euboicus avem hanc ita conviciis plenam esse dicit, ut ea clamante, reliquæ aves quæ præsto sunt, conticescere cogantur.

Ideoq; ab Hercule occisus.

M m

ANIMI

ANIMI CANDOR. CAP. IV.

Sed fuerint hæc improborum exempla: cum ego bene literatos viros eo benigniores candidioresque semper expertus sim, quo magis & ingenio & eruditione polerent. Pontanum ajunt, omnium ingenia fovisse, de nullo unquam etiam cum familiarissimis obloqui solitum. M. Antonium Sabellicum, quem ego per quinquennium audiui, tanto candore præditum agnovi, ut quia nulli unquam detraheret, neminem carperet, neque manifestos quidem hostes incesferet, quos professionis initio, molestissimos invidia homini comparaverat, & quod omnes alba, quod ajunt, linea notaret, non emuncti fatis iudicii plerumque retulerit notam.

*In epistola
Didonis
Æneæ, &
Virgil. 3.
Georg.
Pascenstem
niveos Cy-
gnos, ait.
Vir Egl. 7.
Lib. de nat.
animal.*

Talem fuisse Romæ Pomponium Lætum ajunt, qui licet à mulis injuria lacesteretur, numquam tamen ipse maledicendo calumnias propulsare curaverit. Talis apud nos Nicolaus Leonicus, talis tu, talis Jacobus Sadoletus, cujus nomen ætate nostra in Modestiæ appellationem abiit. Sunt itaque Cygni, qui vere literati sunt, qui benigni, qui nulla syncerum animum macula labefactantur. Nimirum enim candoris est indicium Cygnus, quem omnes insignem memorant albedinis epitheto, ne λευκότητις albitudinem, ut Plautus, dicam. Ita apud Ovidium:

Ad vada Mæandri concinit albus Olor.

Et, *candidior Cygnis*, apud Virgilium. Theocritus ea de causa *Θήλων κύνων* dixit, quod femineus color plurimum à candore commendari soleat. Albos autem esse à nativitate Cygnos, ait Hellanicus.

GLORIÆ CALCAR. CAP. V.

Idem vero Poëta hoc commune cum Cygnis habent, quod gloriæ studio trahuntur, favorisque & laudationis omnino sunt avidi sculi,

Nec petitur sacris nisi tantum fama Poëtis.

Cygni quoque tunc suavius canunt, cum Favonius eos ad cantum visus fuerit invitare: *Ζεφύρου γδ ζήσων* *ωρεός την ώδην έλαφρώ και ένοδίω*, ait Philostratus Paëthonte. Sed longè venustius & plenius id recenset, ubi palustria & aquatica loca verbis pingere conatur. Ælianus quoque non canere eos ait, nisi flante Zephyro.

MUSICA. CAP. VI.

Quod quidem ideo repetendum duxi, quia si quis Musicam ipsam aptissime describere voluerit, non aliam libentius speciem imitabitur, quam quæ in hunc modum ab eo authore oculis subijcitur. Ex Oloribus vero qui vocaliores sunt, in ripæ margine, circulo quodam facto, fidunt, ubi tum nescio quid certandi studio videntur emodulari. Cantilenæ vero signum videas puerulum alatum qui ventus Zephyrus est, is enim cantum Oloribus inspirat, & elargitur. Pingitur vero is delicatus, mollis, cujusmodi est aura ejus, quam libenter adeo captamus. Olorum vero plumæ identidem afflatu eo surriguntur, quippe quæ repercussu venti commoventur.

*Zephyri p.
lura.*

APOLLO FIDICEN. CAP. VII.

Apud Card. Hippolytum Medicen, alumnium meum, signum ex marmore pulcherrimè ductum habemus, quod nimirum Apollo Fidicen est: laevam enim manum admovet ad lyre jugum, ex Cygni

A Cygni dorso sustinetur, Cygnus ipse collo suaviter reflexo, rostroque ad chordas verso, parem cum lyra videtur harmoniam emodulari. Dexteram, Dei dextro innititur genu, eaque plectrum continet: adiacet ibidem humi pharetra, utpote signum, Deum ipsum non semper arcum tendere, sed aliquando tacentem Musam cithara fuscitare. Et hæc quoque faciunt ad Musicæ significatum.

ORPHEUS. CAP. VIII.

Sane Plato Ægyptiæ doctrinæ nunquam immemor, cum felicem illam civitatem conderet, illic fermè ait Orpheum Calliopes filium, cum à mulieribus scæde discerptus excessisset è vita, homine, quod erat, derelicto, in Cygnum emigrasse mutata specie: ut, qui insignis Musicus fuerat, Musicam itidem perseverantius exerceret. Hinc locum mutuatus est Horatius noster, cum in Cygnum abire se scribit ad Meccenamem:

*Jamiam residunt cruribus aspera
Pelles, & album mutor in alitem*

*Supernè, nascunturque leves
Per digitos humerosque pluma.*

Et cum piscium silentio vocalissimam opponeret harmoniam, ita de lyra canit:

O mutis quoque piscibus

Donatum Cygni si libeat, sonum.

Platoni ea super Orpheo scribenti adfentitur Aeneas Philosophus, qui quidem ubi ex Chaldaeorum, Ægyptiorum & Græcorum opinione defunctorum animas evocari posse docet, Orphea Cygni specie evocandum ait. Quod si quis Homerum evocare voluerit, oportere eum Lusciniæ formam indutum apparere: de qua paulo post.

NAVIGATIO SECUNDA. CAP. IX.

Cum vero Cygni & aquis & Favonio plurimum gaudent, in ògni *φορτία* solis nautis veluti Aquila tempestat, Columba Regibus dedicantur. Hinc illud apud Virgilium:

Ni frustra angurium vavi docuere parentes.

Ut reduces illi ludum stridentibus alis,

Alpice bisenos latantes agmine Cygnos,

Et cato cinxere polum, cantusq; dedere:

Ætherea quos lapsa plaga Jovis ales aperto

Haud aliter puppesq; tuæ, pubesq; tuorum,

Turbabat celo, nunc terras ordine longo

Aut portum tenet, aut pleno subit ostia velo.

Aut capere aut captas jam despectare videntur:

DE LUSCINIÀ. CAP. X.

Veluti post Orphea, ex antiquorum traditione, merito succedit Homerus, ita post Cygnum Lusciniæ locum tenet: quando, ut paulo ante dicebamus, Cygnus Orphei, Lusciniæ Homeri simulacrum est.

MUSICA. CAP. XI.

Non immerito autem Musicam, atque omnibus eam numeris absolutam, per alitis hujus hieroglyphicum significari tradiderunt: sive multiplicem vocis varietatem, sive delectabilem suavitatem, sive pertinacem in ea continuationem admiremur, ut una deniq; perfecta Musicæ scientia sonum moduletur, quem nunc continuo spiritu in longum trahat, nunc inflexo variet, nunc conciso distinguat in torto copulet, promittat, revocet, & ex inopinato infuset. Quod cum secum ipsa murmurat, quam plena, quam gravis, quam acuta, quæ crebra, quam extensa modulatio: atq; ubi visum est, ut sonus ipse vibrans, ut summus, ut medius, ut imus exauditur: omniaq; tam parvulis in faucibus quæ tot exquisitis tibiærum tormentis ars hominum excogitavit, quibus Musicæ leporibus enarrandis, cum Lusciniæ Plinius ipse contendere videtur, ut jam Lusciniæ taceamus Græco & Latino sermone dociles, Druso & Britannico Claudii filiis, fuisse. Huic autem avi tam genuina, tam voluptaria est modulatio, ut, si Aristoteli credendum est, observatum sit eam pullos erudire: quod si procul à matribus alantur, non ita suaviter, neq; ita perite canant: id quod tamen non mercedis neq; gloriæ spe faciunt, quæ duo mortalibus ad augendam industriam calcaria potissimè adhibentur, sed unius delectatio.

Mm 2

ctatio.

etationis gratia qua sese oblectant. Quod si qua unquam avis fuit, ex cuius cantilenis homines Musicam excogitaverint, ut Chamæleon Ponticus arbitratur, nimirum Luscinia est, quam habuisse magistrum neminem pudere debeat, dummodo vim in hac re altis non ignaviter assequatur.

GERMINATIO. CAP. XII.

Germinationis tempus nonnulli per Lusciniam indicant: propterea quod avis ea, cum primum sylva frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assidue canat, lætitiā testata, quam ex verni temporis adventu præsentit: ab eo vero tempore canit quidem, sed non assidue.

*Plin. ibid.
In hietempu
studiu mi-
rificus con-
centus.*

LUCUBRATIONES. CAP. XIII.

Quare factum, ut qui eam vernis mensibus per totam ferè noctem dulci eo modulamine delectari observarunt, vigilantiam ex ejus hieroglyphico, nocturnasque lucubrationes significari dixerint. Nam nisi literarum studiis summa in esset delectatio, mirificusque concentus, pro uniuscujusque ingenii captu, haud facile reperias, qui laboriosis vigiliis temerè velit infensescere, atque assidua mentis agitatione consumi. Cui quidem sententia favet, quod Hesiodus ea similitudine, quam de Luscinia ab accipitre in altum rapta, miserabiliterque conquerente, posuit. Per Lusciniam, ut interpretes addunt, Poëtam causa modulationis intelligi, semetipsam scilicet, qui fuerat à iudicibus vexatus: per Accipitrem vero iudices, ob rapacitatem, qui Perfae fratris largitionibus corrupti inique iudicaverant.

DE PSITTACO. CAP. XIV.

Psittacum apud Ægyptios, de quibus aliquid habuerim, non inveni: sed authores, nationesque reliquæ, avem in humani sermonis imitatione omnium maximè admirabilem, indictam minimè reliquere.

ELOQUENTIA. CAP. XV.

*Hinc Vā
Phorū ēg-
idys, Psaphonū aves.
Aulor A-
postolus in
collethancis.*

Per ejus enim effigiem eloquentem hominem, qualem se negat Tullius reperisse, significabant, cum nullum ex animalibus rationis expertibus articulatus humanas explicet voces, id quod ideo præstat, quod linguam habeat latiore, carnosiore, & humana propemodum similem: nam quæ angustam habent, literas proferre non possunt. Atque hanc verisimile est inter eas, quas Psaphon Libycus enutrivit & instituit, principatum obtinuisse: ille enim, cum alioquin vir esset perditissimus, & omni scelerum obscenitate contaminatus, viam excogitavit, qua non modo se purgaret infamia, sed divinos etiam honores post mortem assequeretur. Aves enim magno numero in seductum penetrale clave sit, quas cicuratus, nemine conficio, docuit canere. *μῆγχα, θεός, ἢ ἐδΰω, magnus Deus Psaphon:* mandavitque moriens, ut penetrale illud nulla interposita mora discinctis fenestris patefieret: atque ita provolantibus per urbem totum, que agrum avibus, & *magnus Deus Psaphon,* ubique Græcæ continentibus, factum, ut sit creditus Deus, & templa sacraque illi fuerint instituta.

*Ideoqne à
Galeno in-
eptia imita-
tione sermo-
taxatur l. 2
de differ.
pulsuum.*

DE PICA. CAP. XVI.

Est & Pica docilitas ad humana verba, sed quoniam non ita liquide nec concinne loquitur ut Psittacus, & quadam omnino raucitate sermonem obfuscat, præfraçtoque sono syllabas enunciat, estque memoria minimè tenaci, ut nisi quæ didicit frequentius replicari audierit, facile obliviscatur, ideo non meruit, ut Psittacus, eloquentiæ titulum sibi vindicare.

GAR-

GARRULITAS CAP. XVII.

Sed pro garrulæ potius loquacitatis hieroglyphico posita est: quod & in rudis plebeculæ ore quod-
 stidie verfaturo, garrulos Pica cognomento vocitantis: ea enim & loquacitate plurima, & assidua
 vocum mutatione insignis est: utpote quæ diebus fere singulis diversam emittit vocem. Cujus qui-
 dem garrulitatis ergo Baccho dedicatur, ut Plutarchus affirmat: dicacitate enim plurimum ebrui va-
 lent, & Arcanum demens detegit ebrietas, atque, ut apud Horatium est,

Fecundi calices quem non fecere disertum?

Sedenim super hoc plurima apud Platonem in Legibus, ubi nullum tormentum ad vietatem elicien-
 dam, vino efficacius adhiberi posse differit. Mira sunt, quæ de Pica Plutarchus reiert, quæ alioqui lo-
 quacissima, auditis Romæ buccinatoribus obstupescita siluerit euestigio, tantoq; ita silentio dies a-
 liquot meditata, repente, quasi expergefata omnem eum buccinarum sonum, harmoniam, & nume-
 ros summa omnium admiratione reddiderit. In portentis quoq; Pica sermonis significationem ha-
 bet, ut ea, quæ Ezelino in Feltrinos moventi facta obviam, & in ejus humeros delapsa, indicium fuit,
 populum cui plurimum in loquendo studium, ad ejus auctoritatem se nullo negotio collaturum:
 pauloque post, anteaquam mœnibus appropinquaret, affuerunt ab ea urbe legati, qui se duci dede-
 runt, pacataq; ad ejus arbitrium omnia nunciarent. Nonnulli vero scribunt, hujusmodi Picam mili-
 tari signo infedisse, quam manu captam, & in augurii omen acceptam, Tyrannus ipse expeditioni-
 bus omnibus serio contulerit.

SIMULATIO. CAP. XVIII.

Et mendaciæ sive simulationis hieroglyphicum Pica: utpote, quæ anteriore parte candida sit,
 posteriore autem nigricet, amicum scilicet purum atq; syncerum affatu primo simulet, mox vel
 decipiat, vel eludat. De his Pythagora dictum ajunt, τὸν μελανόγων μὴ γίνεσθαι, minime gustandum ex
 is, quibus est nigra cauda: non admittendos in amicitiam homines simulatores, & dissimulatores hy-
 pocritas. Quod vero facit ad mendacium, Tryphon Grammaticus ait, τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς ἐξοτάτοις
 μολαίνεσθαι, mendacium quippe in extrema parte nigrescere.

DE LARO. CAP. XIX.

Et quoniam à Muscis elegantibusque volucris in clamoras incidimus & importunas, Larum
 quoque nescio quid obstrpentem audiamus.

EXPECTATIONE FRUSTRATUS. CAP. XX.

Hominem, de quo magna aliqua fuerit expectatio, quam tamen ignaviter sit frustratus, ostende-
 re si vellent, Larum figurabat: illa siquidem clamore arguto admodum cum parturit vocifere-
 tur, partusq; edit plumosos utiq; ac apprime pennatos, cæterum carne admodum exigua. Sunt qui
 hanc avem eandem cum Cephho esse putent, proverbio decepti quod circumfertur, λαγός κέπφος,
 rus, & mos. Sedenim diversam esse Larum alitem à Cephho, inde mihi suspicio est: quod Laro longe aliud est
 ingenium, quam Cephho sit. Cephphus enim ad cibum tenuia quæque sectatur, ut etiam marina sit
 spuma contentus, Larus vero inter voracissimas numeratur, omnivorumq; animal esse fertur, unde
 fit à veteribus Herculi dicitur, quem helluonem maximum fuisse prædicant. Neque temere Aristoteli
 phanes, Nebulis, Cleonem republ. omnem devorantem, Larum vocarit. Præterea Hesychius Hie-
 rosolymitanus, Larum ait esse avem, quæ tam in mari quam in terra versetur, & utriusq; partis cibo
 quem plurimum & undecumq; perquisitum devoret, enutriatur; perq; eam, priorum mensis Leviti-
 co prohibitam, eos à Theologis accipi, qui circumcisionem simul venerantur, & baptismum minus
 aspernabantur: de quo Paulus, ipso divinarum institutionum primordio restitit in faciem Petro, li-
 cet ipse Timotheum, utpote uno ex parentibus Judæo genitum, circumcidisset. Eos demum homi-
 nes alitis hujus hieroglyphico indicare posse manifestum, qui vitam suæ libidinis arbitrio degendâ
 instituerent, modo Judæorum rigorem in Divinis literis aestimantes, modo in iis tantum, quæ ad volu-
 ptatem suam faciunt, excusso legis jugo, omnia sibi licentius permittentes, Christianumq; dogma in

De Lari vocabulo.

tantum sectantes quod de summi Dei clementia, plus quam audere debeant, sibi pollicentur: mox perfractis utriusque agonis carceribus, effusissimo cursu in Mahumetanam, aut si quid hoc pertinet, cum adolescens adhuc essem, Luciani opusculum. De iis qui mercede conducti aliena quadra degunt, ut ea ferebat atas, Latinum feci. In eo locus est, ὅτι χείρη τῆ ἀγροῦ, εἰς ἡλεις, καὶ ἴππερ ὁ λάρεσλον ἀβλαχάνων τὸ δέλεαρ. Illud, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁ λάρεσλον, veluti Gavia feceram, secutus Gazam, qui Laron Gaviam reddit ex Eucherio, qui ubi de Laro mentio est in Pentateucho, eum Gaviam esse dicit. Et in reliqui vulgatis Luciani codicibus, in quibus λάρεσλον habetur, decepti, modo Gaviam, modo Mergum traduxere. Ita & ego, cum alia non extaret lectio, quam prae manibus habebam profitebar: sed posteaquam Romae in vetustum Palatinae Bibliothecae codicem incidi, reperi loco hoc, καὶ ἴππερ ὁ λάρεσλον, lectione longe castiore scriptum esse. Piscis hic est edacissimus, quem Lupum Latini vocant, De pisce autem & hami esca eo Luciani loco agitur, non de alitibus. Sed ut ad Larum revertamur, versus Homeri est τῷ ἐν τῆς ὀδυσσεύς,

Σεῦατ' ἐπειτ' ὅτι κῦμα λάρεσλον ὄρνιθι εἰσικώς
ubi Mercurii ornatus omnis scribitur: quem locum Maro Aeneid. quarto totum sibi desumpsit. Ubi vero de mutatione in hanc alitem agendum est, ita eloquitur:

Hic toto preceps se corpore in undas
Misti, avi similis quae circum litton, circum
Pisces scopulos humilis volat, aequora iuxta.

Hic Servius: Incongruum, inquit, heroico credidit carmini, si mergum diceret, ut alibi Ciconiam periphrafin posuit:

Candida venit avis longis invisita colubris.

DE CEPPHO. CAP. XXI.

Sed quoniam & Cephhus ipse suam habet significationem, quem is in hieroglyphicis locutus neat, videamus.

FATUUS. CAP. XXII.

Ab Erasmo Chil. 2. cen. 2. pro. 33.

Georg. lib. 1.

Cephhus ubique hieroglyphicum est fatuitatis & stuporis, quo animal id egregie laborat. Ferunt enim ei spuma marina vicitare, cuius rei non ignari piscatores, spumas e littore collectas eminus projectant, ita volucres ad escam allecantes: mox cominus, inde etiam manu porrigentes, facillimo eas negotio capiunt. Theodorus hanc Fulicam interpretari videtur, ea, ut arbitror, ratione adductus, quod Arati carmina quaedam Virgilius ad verbum fere in Georgicis expresserit, atque ubi ille κέπφον, hic Fulicam posuerit, Arati carmina ita habent:

Καὶ πρὸ τῆ καὶ κέπφοι, ὅ ποτ' εὐδοιοι πετέωνται, Πολλὰ κ' ἀγροῦ ἀδελφὸς νῆοσαι, ἢ ἐν ἀλί δέονται
Ἄντ' ἅ μελλόντων ἀνέμων εἰλιδα Φέρονται, Αἴθρη χειρσαία Ἰνδοσανται πτερόροσσι,

Virgilius ita reddidit:

Cum medio celeres volitant ex aquore Mergi, In sicco ludunt Fulicae.
Clamoremg, ferunt ad littora, cumq, marina

Proverbiu.

quod vero una jungantur λάρεσλον κέπφον in adagiis, geminatum esse opprobrium dixerim, ut, ἄπ' ὁ καυδέξ, apud Terentium: & quod ad Mergum & Fulicam nostros facit, scortatores, nebulones, & alia huiusmodi apud Horatium.

DE CRYPHE. CAP. XXIII.

Exigere videtur rerum series, ut qui ab olore Phœbea exorsus fumus, Gryphes identidem Apolloneos subjungamus: tamen quid hi sibi velent, nunquam compererim apud Aegyptiorum hieroglyphicorum interpretes. Aegyptium tamen esse commentum Bembæ ostendit tabula, in qua Gryphes multis variisq; formis cælati, & ea etiam quam fabulantur effigie conspiciuntur; passimq; in terra Græcia, & Italia universa, quaque Romanum olim Imperium extendebatur, in mystica huius Philosophiæ usum figurari.

APOL

A Hsiquidem auritum animalis genus, qui capita habent Aquilæ, cætera Leonis, ut pleriq; tradidere: & ut in ahenea Bembæ mensa cernitur, cum alis ingentis admodum magnitudinis, Appollinem indicabant, veteresque eos Appollineo currui succedere finxerunt, Grypheneumq; Phœbum hac de causa vocitatum à nonnullis manifestum est, quod ita tangit Claudianus:

*At si Phœbus adest, & franis Grypha jugalem
Riphaeo tripodas repetens detorsit ab axe.*

Et in Gallieni numis Gryphes cufos inspicias, cum inscriptione, APOLLINI CON'S. AUG. Duo Gallienæ numismata. vero animalia in suo quæque genere reliquis imperantia complectuntur, veluti Sol reliquis in cœlo micantibus ignibus imperitare, & luminis sui magnitudine ubertateq; reliquos omnes alere, & illustrare videtur: merito itaq; sacris profanisq; rebus omnibus, aris, se pulchris, urnis, templis, publicis, privatisque ædibus custodes passim adhibiti. Sunt tamen qui Gryphis figuram, non ut vulgo creditur, Leonina inferioribus specie esse dicant, sed Equis haud abfimilem; verum quæ capita cum incurvis rostris Aquilarum more, sed ea aurita habeant: ita enim ab Aristæo Proconesio memoria super his proditum tradit Pausanias.

NASONES. CAP. XXV.

Invenies aliquando Nasones (id enim nomen à nasi magnitudine est) Gryphos nuncupatos: quod quidem cognomento Syriæ Rex, Gryphus Cleopatæ filius appellatus est, fuit enim is visenda nasi magnitudine præditus. Sed quid ego ulterius de Gryphis commentari pergam, cum rerum scriptores dubitēt, an hujus imaginis animal inveniatur? Capite enim nono supra quadragesimum libri decimi, Plinius sententiam attestatam suam, ait: *Pegasos Equino capite volucres, & Gryphas auritos aduncitate rostri, illos in Scythia, hos in Aethiopia, fabulosos reor.* Idem tamen quarto libri 33. cap. apud Scythas ait aurum à formicis aut Gryphibus erutum. Sed hoc ait ex vulgatæ historiæ opinione. Nam illud Virgilianum, *jungentur jam Gryphes Equis*, nihil aliud sibi vult, quam eventurum, ut ea, quæ minime fieri possunt, protinus fiant: aëria quippe animalia cum terrestribus eidem jugo summittantur, quod natura minime patitur. Sed, bone Deus, quorsum Hydra multiceps? quorsum triceps Geryon? quorsum tribus compacta feris Chimæra? quorsum Sphinges, & môstra alia? nisi ut parvium complexum ostendant: veluti ex verbo & diversis nominibus oratio constituitur. Quare qui simplicium significationes recte perceperit, facile ad mixtorum interpretationem accedet: quæ cum tibi mi Coluæ, cognitissima esse non ignorem, supervacuum duxi plura super his inculcare.

DE CORVO. CAP. XXVI.

Fœnem eram his nugis facturus, qui mihi videbar plus nimio tibi obstrepuisse, cumq; coronidem ducere pararem, visus mihi sum crocitantem audire Corvum, quasi se quoque Phœbeam alitem venditaret, & in harum consortium admitti se quoque postulare. Non ineptum judicavi, qui orsus essem à candidissima, desinerem in nigerrimam, à vocalissima in raucissimam, quod sciebam anthropathiam istiusmodi in naturæ rebus considerandis suam habere voluptatem. Tu igitur, necesse est summittas auriculas, & quicquid crocitantem, & quicquid contra aliarum avium morem fecerit, boni consulas,

FILIORUM EXHÆREDATOR.
CAP. XXVII.

Corvi autem figura hieroglyphicum erat hominis, qui libros suos exhæredaret, abdicaretve, aut domo quoquo eiceret modo: ajunt enim eum pullos suos, simulac volandi potestatem assecuti fuerint, nido expellere, mox & regione tota interdiceret, quod usq; adeo sit amans solitudinis. Faciunt hoc & subaquilæ quarum reges usquam difficulter invenias, Authores nostri, qui reru

*Plin. lib. 10.
c. 13.
Corvus pullos suos non alit.*

naturæ

naturalium historiam conquirunt, magna ex parte scribunt, Corvum pullos quidem parere, sed eos non alere, mœstitia scilicet affectum, quod eos, simulac exclusi sunt, pennis candicantibus prædior aspiciat, ac perinde vix à se genitos arbitretur. Utcumque, pro maxime laborantibus inopia, Psal. 147. mographus ait: *Et pullis Corvorum invocantibus eum alimenta subministrat Deus.* Cum enim ita fuerint, tanquam adulterini à parentibus destituti, vel ore cœlitus distillante, vel minutissimis quibusdam animalibus, quæ nidus eos circumvolant, nutriuntur, in supremæ benignitatis summumque providentiæ divini numinis argumentum. Eucherius hinc filios fideles doctrina cœlesti imbutos, ex infidelibus tamen parentibus genitos, indicari ex veterum Theologorum traditione communit.

IMBRES. CAP. XXVIII.

IN auguriis Corvus, perinde ac Cornix, de qua dictum alibi, imbrum significationem habet. Nicander ita de Corvo: *κόραξ τ' ὀμβροῦ κερύκει*, ubi ait interpres, *ὅτι χειμῶνα δηλοῦσι οἱ κόρακες, καὶ Φύλα κολοῖων ὕδατος ἀρχομένοιο διὸς ἀπὸ σῆμ' ἐγένετο.* Quem Virgilius secutus, de pluvie portentis ait:

Georg. lib. 1.

— *Et de pastu decedens agmine magno
Corvorum increpit densis exercitus alis.*

DISCORDIA MILITARIS. CAP. XXIX

LONGE autem diverso à Cornice significato Corvus accipitur: quippe cum ea, ut suo loco dictum, sit concordia signum, ut pleraque Poetarum elogia indicio sunt: Corvi contra, futuram quandoque inter collegas discordiam ostenderunt, Aquilam, quæ Augusti tentorio superfederat. duo numero insectantes, à qua & afflicti, & ad terram dejecti sunt, cum is ad Bononiam Triumvirorum copias traduxisset, Philippo rerum exitum, qualis inde subsecutus est, præfagiente. Fuerunt & Alexandro Babylona iter intendenti, infausti ominis signum, Corvi sublimi volatu se mutuo incessentes, quorum afflicti quidam, ac pene discerpti, in illius conspectu ad terram decidere.

Corni Aquilam insectantes.

EMANSOR. CAP. XXX.

ET quoniam in milites incidimus, est cur apud eos aliquantulum immoremur. Emansores ex Corvo figurato significari, tam divinæ quam profanæ literæ docuerunt: quippe eum qui officium suum deserat, veluti miles ignavus, qui ad constitutum diem adesse iussus, domi desederit. Secundo Fastorum habemus, Phœbum, cum Jovi sacrum facere instituisset, Corvum qui aquam de vivo fonte afferret, præmisisse, qui cum insedisset ficui quæ acerbos adhuc fructus habebat, tamdiu moratus est, quoad maturi fierent: inde pastus Anguem corripit, quem ad Apollinem defert, eum adversarium causatus moram injecisse, ne aquam haurire potuerit, quem Phœbus cum mendacii redarguisset, Corvum inde damnavit, ut quamdiu ficus lacteus esset, aquam de nullo fonte biberet. Atque siquidem ad Noe ipsa ex arca: ut pacatane res essent exploraret, circa sordes desinentis diluvii desedit: quod quidem, ut Hierosolymitanus Hesy chius philosophatur, signum fuit futuros homines qui admissi ad sacra, sublimisque scientiæ mysteriis initiati, animo postmodum inconstanti, qui sub fuscæ pennarum veste delitescere, præclara incœpta ignaviter frustrari essent, institutionis probæ sanctæque consortia derelinqentes: ut inter Domini discipulos Iscariotis filius Judas tam turpiter, quam flagitiose defecit à Domino. Sane Cyprianus ad Novatianum, Corvum hunc emissum à Noe, neque reversum, quod ad cadaverum pastum se converterit, hæreticos indicare ait, qui secedentes ab Ecclesia, ad meliora, ad membra quippe sua redire minime curant, sed cum immunt-

Hinc prolixo Corvo missus à Noe, nec reversus, hæretici.

Corvus emissus à Noe, nec reversus, hæretici.

A do grege perpetuis fordibus volutantur. Has volucres Abraham frumenta depascentes abegisse dicitur, unde nomen meruit Abactoris: nimirum indicaturus futurum, ut is Afer toris, liberatorisq; nomen assequeretur, qui pravorum hominum collegia summo veret, qui impios tolleret, qui de facris literis, quæ animorum pastus sunt, male sentientes opprimeret. Ita Samson, ut Hieronymus quintis supra vigesimis castris Hebræorum ait, à fructibus suis aves abegit, Vulpes, quæ vineas ex-terminabant, in vincula compegit, interfectoque Leone illo rugiente, in ejus mox cadaveris ore fa- vum mellis invenit.

IGNOMINIOSA REPULSA. CAP. XXXI.

PER hominem Corvis objectum, destinatumve, aut quid aliud ita expositum, id hieroglyphico manifesto intelligimus, quod ignominiose repulsum fuerit, è conspectuque summotum. Et quoniam damone malo nihil magis abominabile, nihil contemptius, neque abjectius, Eucherius monet eum ipsum in Divinis literis per Corvum intelligi, eo apud Salomonem loco: Effodiant eum Corvi de torrente, atque hinc proverbium apud Græcos Comicos usitatissimum, ἐς νόβην ας. Sed erudite

Prob. e. 30. Aristoph. in Nubibus. & in Plut. & Euripides in Hecuba.

atque copiose alii de proverbio. In iisdem Divinis literis Psalm. XXVI. legitur apud Græcos, ἄποκοραχί μου; quod nonnulli ad hujusmodi proverbium trahunt, verbumque ἀποκοραχί μου; Suidæ agnunt dicunt, eo ipso Davidico citato versu: & ignominiosa repulsa mentione facta Latini simpliciter, Ne repellas me, reddidere. Sedenim Euthymius innuit posse id verbi ex metaphora scoriæ desumi: nam scoria spurcicia illa est, in omni metallo, quæ tanquam fax, nulli utilis operi proicitur, indeque fieri ἀποκοραχίσειν, contemnere, & nomen ἀποκοραχίσιμος, contemp- tus.

RHETOR. CAP. XXXII.

SUMuntur etiam hieroglyphica de celebris alicujus viri nomine, veluti à Corace rhetore, qui post Hieronis obitu- tum primus Rhetoricam Syraculis docuit: propter cujus ce- lebritatem Metellus Diodorum rhetorem, quo Magistro usus fuerat, jam defunctum honoraturus, Corvum lapi- deum ejus sepulchro imposuit: quasi antiquissimo illi Co- raci similem indicare vellet. Caterum Cicero rem false de- torlit, cavillatus in Metellum, recte eum fecisse, propterea quod discipulum non dicere, sed volare docuisset, incon- stantiam scilicet Metelli, qua male audiebat, eo scommate perstringens.

A quo, Κακὸν κό- ρακος κα- κὸν ὄν. Mali corvi, malum ὄν. Idem de Protagora & Euabulo. A Gell. lib. 5 cap. 10 Diodori se- pulcrum.

APOLLO. CAP. XXXIII.

Q UOD vero Corvus hieroglyphicum Apollinis habere- tur, nonnulli ea de causa factum existimant, qua Cape- Baccho, Sileno Asinus datur, & eadem ratione in antiphar- macum aliis alia. Inauspicatissimum, ajunt, animal, auspica- tissimo oraculorum auctori meruit immolari. Sedenim, aliud est hostia hac, vel illa Deo cuiquam facere, aliud specie sua Deum ipsum explicare: nam hoc modo dicimus anima- lium figuras esse hujus, vel illius hieroglyphica, quorum fi- gura posita Deus statim suus intelligatur. Igitur alii dicunt, propterea quod medijs æstivi temporis fervoribus, Solis beneficio fretus, pullos excludat suos, quod præter aliorum animalium naturam Corvo datum, peculiare aliquid sibi cum Sole intercedere significat. Inde legere est apud Petronium:

Si contra rerum naturæ munera nota, Corvum maturis frugibus ova refert.

Corvum So- li dicantur.

Nn

Sedenim.

Sedenim, cum Porphyrius dicat libro *De abstinentia carniū*, colorem nigrum Soli dedicatum: quod ejus calore humana etiam corpora fusciora nigrioraq; reddantur, sitque Corvus inter Aves maxime niger, manifesta est causa cur is Apollini sacer habeatur. Porro Brachmanæ colorem atrum in primis venerantur, propter Solem omnia denigrantem. Jam & Salomon non egregie nigram ostentans Canticorum Cantico, *Crines, ait, ejus ut abietes, nigri sicut Corvi*. Avem autem eam Apollini prius familiarem fuisse, neq; non insigni candore præditam Apollinis mox indignatione, quod ad se dilectæ Coronidis crimen detulisset, in eam nigritiam demutatam fabularum scriptores, Hesiōdum secuti, meminere. Sed Artemo Pindarum commendat, qui, in Pythiis, dissimulata quæ de Corvo fertur hystoria, Apollinem ipsum scripserit per se Ischyos & Coronidis futurum deprehendisse. Anaximander in Horoscopicis libris Apollini sacrum ideo Corvum facit, quod solus inter omnes aves vocum significationes, quas accurate admodum augures observarint, habeat. Addam & illud, nigrorem ita Corvo ingentum esse, ut ad intingendum capillum, nihil ejus ovo dicatur efficacius, & nisi inter tingendum oreolum contineatur, dentes quoque ita nigros effici, ut mox vix possint elui.

SITIS. CAP. XXXIV

Hinc pro-
ter. Corvus
aquat. Ex
Hippio, &
Aeliano l. 7.
de nat. ani-
mal

Corvum superius siti damnatum ab Apolline dicebamus, ideoque hieroglyphicum esse incommodi, ejusmodi, eaque de causa Nicandrum scripsisse, frequentiores ejus alitis crocitatibus venturæ pluvie indicium esse. Sedenim, Corvi natura ipsa stitulosi sunt per sexagenos præcipue ætatis dies, quibus ventris profluvio laborant, ultroque potu abstinent, ut incommodo illi obviam eant, alvumque sistant. Quare si consilium ejus animalis pensitemus, Sobrietatem convenientius quam sitim, hanc vocabimus.

IMPOSTURA. CAP. XXXV.

Idem &
Plin. lib. 10.
cap. 43.

Non possum loco hoc dissimulare, quam apte quispiam impostorem per Corvum ore saxum tenentem, & urnam appositam, significarit. In Libya siquidem stitulosam admodum regione, vix aquam, quam de remotis admodum fontibus aut fluviis attulerint, in fictilia vasa ad hoc comparata distribuunt: quæ alioquin ventre sunt admodum capaci, ore tantum patent quantum satis ad gallinaceum ovum recipiendum, eaque minus obturata, ad captandum nocturni aeris beneficium, per summa domorum tecta disponunt. Corvi rem intelligentes non data alterius aquæ copia eo convolant, immisissisque in urnas capitibus humorem forbillant, qui simulac deficere cœperit, lapillos conquirunt (quod Plutarchus se vidisse affirmat) quos afferentes in aquam subinde dejiciunt, atque ita surgente in dies humore, siti consulunt suæ. Idem scribit de Cane, qui lapillos in amphoram oleariam conjiciebat, donec oleo redundante lambere arbitio posset suo. Dicit aliquis, Philosophum hinc, aut Geometram significari potius, quam sycophantam: quia rerum plenitudinem, mutuoque corporum inter se repugnantiam, atque cessionem cognoscant, natura ipsa docente, & Corvus, & Canis, & qui majora etiam de intellectu suo miracula profitentur: in hoc autem probe norunt necesse futurum, ut in corporum conspectu alterum alteri cedat: eam quippe intelligant rationem, quæ coronæ illius sacoma deprehenderit Archimedes, quam Hieron Syracusarum rex faciendum locaverat, de quo latè apud Vitruvium. Ego vero ipsa edoctus re, impostorem potius ostendi ex hujusmodi hieroglyphico dixerim. Fuit siquidem mihi Romæ famulus natione Gallus, patria, ut ipse aiebat, Virdunensis. Rolandinus ille, quem probe noveras Coloti, facetulum, & morionem non sane illepidum, & cum primis officii memorem sui, cujus opera utebar plurimum in scribendo. Allatus ad me Venetis fuerat vini Cretici cadus generosi admodum atque sua viffimi. Jussi, uti mos est talia non credere famulis, diligentius asservari, amicis advenientibus, potius quam mihi usui futurum, interdum tamen unciatim minimum quid hauriebatur, intermovebat subinde famulus nequiar (sic

- A** (sic enim ipse vinum id appellabat) facile, si parcere ita pergerem, in massam obdurari posse, atque etiam lapidescere. Putabam ergo de firmitate dici, quam vinum in dies veterascens acquirebat, atque Bene sane, respondebam. Quid autem? venit atas, visumque est cadum, ne conciperet æstum, loco di-^{impositura famuli Pierii.} movere, cumque in commodiorem cuppam transferre vellem, vix duobus inde sextariis effusis, nihil amplius effluebat, ipso tamen pondere permanente. Quid sit miror, operculum superne tollo, intro spicio, rem immisso intro digito peruestigo, atque ecce ibi vim glareæ ingentem quanta nux juglandis est magnitudine ad summum usque; cadum aggestam, quam non in cuppam, sed in vimineam corbem transtundere necesse fuit. Ita astutus ille veterator quotidie aliquid subducebat, & ne tubulus, qui paulo infra cadi medium immisus erat, aliquando rem proderet, ad exhausti vini modum lapillos eos, amoto superne operculo, qua liquor infundi solet, immittebat, oppletoque ita calculis cado, ut nullum amplius infarcire posset, satis jam colluctatus, non expectato ut res propalam fieret, domo emigraverat. Atque hæc certo mihi videtur, quæ verissime dici possit impostura, tot per tres continuos menses lapillis subducti liquoris loco fraudulenter impositis. Sed agnosco, mi Coloti,
- B** Parioniam loquacitatem, quam tamen ita auribus tuis familiarem scio, ut post tot avium clangores eam imitari non erubuerim: tua quippe fretus benevolentia, quæ dictionem meam longius protraxit, quam tuæ postulerent occupationes: itaque omnia boni consules, & ut tuus est mos, nãvo etiam in amici articulo delectaberis.

JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM
LIBER XXIV.

DE IIS QUÆ PER PAVONEM, GALLUM, GALLI-
NAMQUE, GALLINAGINEM, ANSEREM, PER-
DICEM, ET COTURNICEM
SIGNIFICANTUR

Ex Sacris Ægyptiorum literis.

AD NICOLAUM CORDATUM NEPOTEM,
JURISCONSULTUM.

D Erquiriti mibi, cui magis cogitationes meas, quas de Pavone, Gallo, Gallinaque, Gallinagine, Anserem non nostri generis, Perdice & Coturnice, ex sacris Ægyptiorum literis hæc nostras misissem, dono donarem, Cordatissimo Nepos, ex meum te potissimum delegi, cui hac familiara gusu ex clientum nostratum, & præcipue externorum muneribus, qui his vel quotidie ades tuas frequentant, & veluti superpondia ad te deserunt pro tuis responsis in personarum, & fortunarum suarum tutelam, ut gravioribus illis vera (ni fallor) Philosophia studium delassatus, te ad harum lectionem quandoque transferas: moxque tibi & amicis tuis lautiores mensas pares exhibeat, qui his optime saturati, ex earum indicis, seu significationibus te referente secunda veluti cœna animum pariter pascant & oblectent, conferantque, quantum hæc his salsamentis sapiiores epula, & quotiens ad hujusmodi discubuerint, & palato & animo simul faciant satis: quas etiam Perrulo nostro propinabis, quem jam videre videor discumbentem, & supra ætatem majora satis audentem: cui Dii tutelam fortunent. Reliquum est, ut & tu de tuarum reliquiis mibi communicas: sin minus (quando plures non flagitem, quam præstare possis) præscriptis verbis tecum experiar. Vale.